

## **NAİLƏ İSAYEVA MÖVZUSUNDA VARIASIYALAR**

### **MÖVZU**

Bu dünyaya bir qadın gəldi, yaşadı, getdi – xanım əfəndi, incə zövqlü, istedadlı, təvazökar, təşkilatçı, cəsur, həyatın çətinliklərinə dirənməyi bacaran – əslində qəhrəman, insansevər, dostcanlı, ailəcanlı, ədalətli, alicənab, gülərüzlü, gözəl musiqi qəlbli, gözəl iş adamı, gözəl ev xanımı, gözəl aşpaz – **NAİLƏ İSAYEVA**.

Nailə xanımın bu keyfiyyətlərindən uzun-uzadı söhbət açmaq olar, hansından yazım?

### **1.VARIASIYA (TANIŞLIQ)**



Məni Nailə xanımla onun ömür-gün yoldaşı Hamlet İsxanlı tanış elədi. Hamlet müəllim bir gün evinə dəvət etdi – onun bəzi şeirlərinə baxmalı idik, gələcəkdə yaranması mümkün ola biləsi mahnılar üçün. Qapıda məni gülərüz bir xanım əfəndi qarşıladı, xoş gəldin dedi, evə dəvət etdi. Hamlet müəllim rəsmi olaraq da tanış etdi bizi.

O axşam gözəl bir axşam oldu, biz şeirdən, ədəbiyyatdan, musiqidən, bədii sənətdən danışırıdık, Nailə xanım isə masaya qulluq edə-edə, ara-sıra söhbətə də daxil olurdu, bəzi qeydlərini də söyləyirdi. Yavaş-yavaş mənə aydın oldu ki, bu evin xanımı həm də yaradıcı qəlbli bir insandır. **HEYRƏTLƏNDİM!**

### **2.VARIASIYA (MUSİQİ)**

Hələ ilk görüşümüzdə Hamlet müəllimin evində olan piano nəzərimdən qaçmadı, düşündüm, görəsən kim onu çalır... Növbəti görüşlərimizin birində pianonu kimin çaldığı anlaşıldı. Nailə xanımın çox təvazökarcasına: “hərdən bir dillərinə toxunuram” deməsi mənə hər şeyi anlatdı. Bir müddət sonra da onun saf qəlbindən gələn mahnıları da dinlədim.

Doğru deyirlər ki, insanın əməli də özünə bənzəyir – Nailə xanımın bəstələdiyi mahnılar özü kimi yumşaq, mülayim, həzin və incədir! Bu qadının qəlbli, sanki, incə səs ilmələrindən toxunmuşdu, gözlərində o ilmələrin parıltısı vardı,





danışığında o ilmələrin ahəngi vardı, bütün davranışı o incə ilmələrdən toplanmış bir həyat tərzi idi. Mahnuları isə çox gözəldi, sanki təcrübəli bir peşəkarın əlindən çıxmışlar. **HEYRƏTLƏNDİM!**

### **3.VARIASIYA (ÖMÜR YOLDAŞI)**

Nailə xanımın ömür yoldaşı, yuxarıda qeyd etdiyim kimi, Hamlet İsaxanlı idi, ölkənin ilk və çox nüfuzlu? populyar özəl universitetlərindən biri, Xəzər Universitetinin qurucu rektoru. Universitet 90-ların başında, "dəli doxsanlar" adlandırılan illərdə quruldu. Çox çətinliklərdən keçdi Hamlet müəllim, hər şey yeni idi, məmurlar da bu yeniliklərin içində başlarını itirmişdilər, ona görə də universitetin açılmasına istər-istəməz maneələr törədirdilər. Bütün bu problemləri Hamlet müəllim peşəkarlığı, əzmliyi və qurub-yaratmaq eşqilə həll etdi.

Bir də...Nailə xanımın dəstəyi ilə.





Nailə xanımın xasiyyətinin yumşaqlığı, ağılı və tədbirliyi Hamlet müəllimin çılğınlığını və enerjisini doğru yola yönəldirdi, onun arxasında duraraq, yanlışlardan qoruyurdu, məsləhətlər verirdi, yanlış qərarlardan çəkindirirdi.

Beləcə, alovla su həm həyat yolunda, həm iş sahəsində tarazlı şəkildə yürüyürdü. Bir çox tanıdığım insanlar bu cütlüyün uğurlarını qısqanırdı. Nailə xanımın həyat yoldaşını, ailəni, işi, uşaqları, evi-eşiyi bu cür rahatladaraq idarə etdiyini heç bilməzdim. HEYRƏTLƏNDİM!

#### 4.VARIASIYA (ANA VƏ NƏNƏ)



İsaxanlı ailəsinin 4 övladı var – 4 qız! Artıq onlar böyümüşlər, öz övladları var – bir sözlə, ailə böyükdür. Aydın ki, hər bir övlad ayrı fərddir, öz maraqları, öz sevdikləri, sevmədikləri nəsnelər var. Bütün bu rəngarəng toplumu Nailə xanım



yüksək "dirijor" ustalığı ilə idarə edirdi. Qızların fərqli ölkələrdə yaşamalarına baxmayaraq, daim Nailə xanımın əli onların "nəbzindəydi". Hərdən, köçəri quşlar kimi, uçub gələrdilər Bakıya – o zaman Nailə xanımın üzünü görmək lazım idi – günəş kimi parlayırdı Nailə xanım. Xüsusilə nəvələrdən birinin musiqi istedadının olması onu çox xoşbəxt edirdi. Qürurla mənə göstərərək, nəvəsinin mahnılar oxumasını istəyirdi, uşaq oxuduğunda isə, üzü gülürdü, əminəm ki, o anlar Nailə xanım dünyanın ən xoşbəxt nənəsi idi. Təəccüb edirdim – bu incə qadında bu qədər həyat gücü, bu qədər tükənməz ana və nənə enerjisi hardandı!? HEYRƏTLƏNDİM!

### 5.VARIASIYA (İDARƏÇİ)



Bir gün Nailə xanımın idarəçi olduğunu öyrəndikdə, "şaşırdım" – bu incə, fiziki keyfiyyətləri "pehlivan" səviyyəsində olmayan qadının böyük bir məktəbin, özü də uşaq məktəbinin idarəçiliyini həyata keçirməsi inanılmaz bir iş idi! Bir də ki, Nailə xanım bu məktəbi idarə etməklə bərabər, məktəbin salonunda Bakı sakinlərinin çoxunun yaddaşında həkk olan gözəl tədbirlər, konsertlər, təqdimatlar, müsabiqələr, uşaqlar üçün bayramlar keçirərdi. Bəndəniz də bu salonun səhnəsində bir neçə dəfə müxtəlif tədbirlərdə olmuşdur. Şəhərdə tədbir üçün salon və səhnə tapmayan müxtəlif idarələr, cəmiyyətlər, topluluqlar üçün Nailə xanım böyük səxavətlə salonu istifadəyə verərdi.

Bu salon Nailə xanım üçün zərifliyin, mədəniyyətin səhnədən cəmiyyətlə, gənclərlə, yetişkin insanlarla qovuşması üçün bir vasitə idi, necə deyərlər, bir "trampolin" idi. Planları o qədər geniş idi ki, həyata keçsəydi, Xəzər Universiteti ölkəmizin tam hüquqlu mədəniyyət ocağına çevriləcəkdi. Bütün bunları müşahidə edərkən yenidən HEYRƏTLƏNDİM!



## 6.VARIASIYA (QONAQLIQLARIN ULDUZU)

Nailə xanımın ev qonaqlıqları isə bir əfsanəydi – onun hazırladığı yemək masası bir sənət əsəriydi, hər şey çox düşünülmüş və qonaqların yalnız yeməyi üçün yox, həm də masadan və yeməklər ardıcılığından estetik zövq almaq üçün hesablanmışdı.

Zaman-zaman bu qonaqlıqların iştirakçısı olaraq, Nailə xanımın nə qədər yüksək yemək zövqününə də olduğunu şahidiyəm. O nəfis axşamları, o zövq dolu söhbətləri heç vaxt unutmayacağam! Uzun-uzun axşamlar o yemək masasının arxasında sənət söhbətləri, təhsil problemləri, Azərbaycanımızın gələcəyi – bir sözlə, insanın əhatə edə bildiyi bütün mövzular müzakirə olunurdu. Hərdən o müzakirələrin konkret sonucu da olurdu, məsələn: Hamlet müəlliminin öz uşaqlığını əks etdirən yazıya – onun şeirlərinə bəstələdiyim 10 mahnı bunun təzahürüdür.



Digər tərəfdən, mənim xahişimlə Hamlet müəllim Hüseyn Cavidin “Xəyyam” pyesindəki məşhur “Niyə getdin...” şeirinə çox gözəl üçüncü bənd yazdı və mahnı bəstələndi. O mahnının sözlərinin hal-hazırda iki müəllifi var – H.Cavid və H.İsaxanlı. Elə də qalacaq.

Bütün bu hadisələrin, müzakirələrin çox aktiv iştirakçısı, sözsüz ki, Nailə xanım idi. Hətta, elə vəziyyət yaradırdı ki, qonaqlar bu cür ünsiyyətdən böyük zövq alırdılar. Hər dəfə də bu estetik yeməklərin iştirakçısı olarkən, növbəti dəfə Nailə xanımın təxəyyülünə HEYRƏTLƏNİRDİM!



## 7.VARIASIYA (XƏSTƏLİK)

Aman!.. Aman!.. Yıxdıq, donduq qaldıq bu xəbəri eşidərkən...

Hamımızın beynində Yaradana bir sual dolaşdı: "NİYƏ Nailə xanım?" Bu qadının həyatı insanlara yaxşılıq etməklə keçib, bir qarışıq da incitməyib, hər kəsin dərdinə şərək olub, hər kəsə yardım etməyə çalışıb... NİYƏ? Millətin uşaqlarına daha keyfiyyətli təhsil verməyə çalışırdı, millətin sənətkarlarına bacardığı yardımı edərdi, heç kəsi qapısından əliboş geri çevirməzdi... NİYƏ? Həmişə kasıba əl tutan, məzluma dəstək verən oldu, həmişə ədalətin, haqqın tərəfində oldu... NİYƏ?..

Beynimin küncündə bir fikir də dolaşdı – yox, Nailə xanım təslim olmaz, vuruşacaq, xəstəliyə müqavimət göstərəcək, nəticədə yenəcək o illəti. İşlər ona doğru da gedirdi. Əvvəldə çox gümrəh idi Nailə xanım, heç bildirməzdi, şikayət etməzdi, mərd-mərdanə öz dərdi ilə savaşırdı. Qonaq-qarasını da qəbul edərdi, estetik yemək masaları da düzənləyirdi, ailəsi ilə də əvvəlki enerji ilə məşğul olardı, bir sözlə, hamımıza elə gəlirdi ki, sağalacaq Nailə xanım, çünki o xəstəlikdən sağalanlar olmuşdu.

Universitetdəki işini də heç buraxmadı, başladığı projeləri eyni enerji ilə davam etdirdi, biz də tam umudlandıq ki... amma olmadı, yıxdı bizi, yaxdı bizi Nailə xanım! Bu dəfə mən HEYRƏTLƏNƏMƏDİM!

## EPILOQ

Bu dünyada bir qadın yaşadı – parlaq, dolğun, ətrafına sevgi və xoşgörü saçan həyatla – NAILƏ İSAYEVA. Yaşadı və getdi, doğmalarının, onu sevən minlərlə insanın nigaran və hüznü baxışları altında... Sanki tez yanıb-sönən ulduzlar kimi, ətrafa işıq payladı, özü isə bu işığın altında yandı!

Bu cür insanlar əsla unudulmur, millətin qızıl hafizəsində qorunub saxlanılır. Ona Allahdan rəhmət diləyərək, "belə qadınların sayının daha çox olması millətimizin mədəniyyətinin daha yüksəklərə çıxması deməkdir" – fikriylə məni daim heyrətləndirən işıqlı insan NAILƏ İSAYEVAYA "HƏLƏLİK" deyirəm!



CAVANŞİR QULİYEV

*bəstəkar*